

Stanowisko Rządu
wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty
(druk nr 247)

Projektowane zmiany dotyczą:

- 1) uchylenia dotychczas obowiązujących przepisów dotyczących liczby podręczników wchodzących w skład szkolnego zestawu podręczników, okresu obowiązywania zestawu programów nauczania i szkolnego zestawu podręczników oraz uprawnienia rady pedagogicznej do dokonywania zmian w zestawie programów wychowania przedszkolnego, szkolnym zestawie programów nauczania lub szkolnym zestawie podręczników (art. 22a);
- 2) zniesienia obowiązku noszenia jednolitego stroju przez uczniów na terenie szkoły i przekazania dyrektorowi szkoły kompetencji do wprowadzenia obowiązkowego stroju jednolitego (art. 64a).

Ad. Art. 22a.

Rząd pozytywnie ocenia proponowany kierunek zmian dotyczących art. 22a, które zmierzają do rezygnacji z dotychczasowych rozwiązań ograniczających nauczycielom, radom pedagogicznym i rodzicom prawo swobodnego wyboru programów nauczania i podręczników, stosownie do potrzeb i możliwości uczniów. Ponadto uchylenie w art. 22a ust. 2c, 2d, 2f i 2g pozwoli na przyjmowanie elastycznych rozwiązań dotyczących wyboru programów i podręczników. Takie rozwiązanie wpisuje się w realizowaną przez Rząd politykę decentralizacji w podejmowaniu decyzji.

Rząd, podzielając stanowisko autorów projektu, że dotychczasowe przepisy ograniczały szkołę w swobodnym wyborze programów i podręczników dostępnych na rynku, **popiera** wprowadzenie proponowanych zmian w art. 22a.

Ad. Art. 64a.

Zmiany projektowane w art. 64a, polegające na zniesieniu obligatoryjności noszenia przez uczniów na terenie szkół podstawowych i gimnazjów jednolitego stroju i wprowadzenie w to miejsce fakultatywności tego rozwiązania wychodzą naprzeciw oczekiwaniom społeczeństwa.

Projekt przewiduje, że decyzję o wprowadzeniu jednolitego stroju może podejmować dyrektor szkoły, na wniosek rady szkoły, rady rodziców, rady pedagogicznej lub samorządu uczniowskiego, po uzyskaniu pozytywnej opinii rady rodziców i rady pedagogicznej. Według projektu wzór jednolitego stroju opracowuje dyrektor szkoły w uzgodnieniu z radą rodziców i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego.

Rząd **popiera** ideę wprowadzenia proponowanych zmian uznając, że decyzja o wprowadzeniu w szkole obowiązku noszenia przez uczniów jednolitego stroju powinna być podejmowana z jak najszerszym uwzględnieniem opinii społeczności szkolnej. Zasada autonomii szkoły powinna być respektowana w szczególności w odniesieniu do działań odnoszących się do potrzeb i oczekiwań konkretnego środowiska. Z tego względu celowe jest zrezygnowanie z nałożonego ustawą obowiązku noszenia jednolitych strojów przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

Rząd podziela pogląd, że zaproponowany w projekcie poselskim sposób decydowania o wprowadzeniu obowiązku noszenia jednolitego stroju wpisuje się w działania na rzecz zwiększania poziomu świadomości obywatelskiej, jak również zwiększania stopnia współuczestniczenia społeczności szkolnej w podejmowaniu istotnych dla funkcjonowania szkoły decyzji.

Obowiązujące dotychczas rozwiązania nie uwzględniały sygnałów płynących od społeczności szkolnych, co zaowocowało w niektórych środowiskach oporem wobec ustanowienia w ustawie o systemie oświaty obowiązkowego noszenia jednolitego stroju przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

Jednocześnie Rząd proponuje następujące zmiany, których celem jest uzupełnienie i doprecyzowanie przedstawionych w projekcie poselskim procedur wprowadzania w szkołach obowiązku noszenia jednolitego stroju oraz ustalania wzoru i zasad noszenia tego stroju, uwzględniając aspekt roli poszczególnych organów szkoły w procesie podejmowania decyzji dotyczących jednolitego stroju.

1. System oświaty obejmuje m.in. szkoły artystyczne (art. 2 pkt 2 lit. d ustawy o systemie oświaty), proponuje się zatem uwzględnienie w art. 64a ust. 1 również szkół artystycznych wśród szkół, których dotyczyć ma możliwość wprowadzenia obowiązku noszenia jednolitego stroju.

2. Proponuje się połączenie treści zawartych w dotychczasowych ust. 1 i 2 w art. 64a projektu poselskiego, wprowadzając jednocześnie dwie zmiany merytoryczne, a mianowicie:

- 1) z inicjatywą wprowadzenia obowiązku noszenia przez uczniów jednolitego stroju, obok podmiotów wymienionych w projekcie poselskim, powinien mieć możliwość wystąpienia również dyrektor szkoły,
- 2) w każdym przypadku, gdy obowiązek noszenia w szkole jednolitego stroju jest wprowadzany z inicjatywy dyrektora szkoły lub innego podmiotu niż samorząd uczniowski, samorząd uczniowski powinien wyrażać w tej sprawie swoją opinię, czego projekt poselski nie przewiduje.

3. Celowe jest uzupełnienie poselskiego projektu o przepis określający termin, w jakim dyrektor szkoły powinien rozpatrzyć wniosek o wprowadzenie w szkole obowiązku noszenia jednolitego stroju. Uwzględniając czas niezbędny na dokonanie stosownych uzgodnień i zebranie niezbędnych opinii, Rząd proponuje, aby był to termin nie dłuższy niż 3 miesiące.

4. Rząd proponuje zrezygnowanie z przedstawionego w projekcie poselskim rozwiązania polegającego na tym, że dyrektor szkoły opracowywałby wzór jednolitego stroju, a następnie ustalenia te byłyby „wprowadzane” - w drodze stosownych zmian - do statutu szkoły. Pozwoli to uniknąć wynikających z projektu poselskiego wątpliwości co do zakresu kompetencji dyrektora szkoły oraz rady szkoły przy ustalaniu wzoru jednolitego stroju. Zamiast przedstawionego w projekcie poselskim rozwiązania Rząd proponuje, aby wzór jednolitego stroju ustalał dyrektor szkoły w uzgodnieniu z radą rodziców i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego.

5. Ponadto, odmiennie od projektu poselskiego proponującego, aby regulacje dotyczące zasad noszenia jednolitego stroju były zawarte w statucie szkoły, Rząd proponuje wyposażenie dyrektora szkoły w kompetencję określenia, w uzgodnieniu z radą rodziców i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego, sytuacji, w których przebywanie ucznia na terenie szkoły nie wymaga noszenia jednolitego stroju. Należy zauważyć, że rozwiązanie zaproponowane w projekcie poselskim w sytuacji braku rady szkoły (społeczny organ w systemie oświaty, którego powołanie nie jest obligatoryjne) mogłoby skutkować ograniczeniem możliwości współdecydowania przez rodziców o tak istotnej sprawie dotyczącej życia szkoły, jaka jest sprawa jednolitego stroju. W przypadku gdy w szkole nie

działa rada szkoły, jej kompetencje przejmuje bowiem rada pedagogiczna. Ponadto w sprawie wzoru jednolitego stroju powinien także wypowiedzieć się samorząd uczniowski, którego opinię w tej sprawie projekt poselski pomija.

6. Rząd proponuje rozszerzenie katalogu szkół, w których rezygnuje się z możliwości wprowadzenia obowiązku noszenia przez uczniów jednolitego stroju, poprzez objęcie nim wszystkich szkół, w których nie tworzy się rad rodziców. Oprócz szkół wymienionych w projekcie poselskim, byłyby to również szkoły dla dorosłych, szkoły policealne dla młodzieży, szkoły przy zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, szkoły przy zakładach karnych, szkoły działające w centrach kształcenia ustawicznego, szkoły w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, a w przypadku szkół artystycznych - także szkoły pomaturalne bibliotekarskie i animatorów kultury oraz szkoły policealne kształcące w zawodach artystycznych. W ten sposób w projekcie ustawy uwzględnione byłyby takie szkoły, w których nie tworzy się rad rodziców ze względu na to, że uczęszczają do nich uczniowie pełnoletni, czy ze względu na specyficzną organizację pracy i zadania szkoły.

7. Proponuje się dodanie przepisu określającego procedurę zniesienia obowiązku noszenia jednolitego stroju przez uczniów na terenie szkoły.

W związku z powyższym proponuje się, aby art. 64a projektu ustawy otrzymał następujące brzmienie:

„Art. 64a. 1. Dyrektor szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej oraz szkoły artystycznej może z własnej inicjatywy lub na wniosek rady szkoły, rady rodziców, rady pedagogicznej lub samorządu uczniowskiego, za zgodą odpowiednio rady rodziców i rady pedagogicznej oraz w przypadku, gdy z inicjatywą wystąpił dyrektor szkoły lub wniosku złożonego przez inny podmiot niż samorząd uczniowski - także po uzyskaniu opinii samorządu uczniowskiego, wprowadzić obowiązek noszenia przez uczniów na terenie szkoły jednolitego stroju.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, dyrektor szkoły rozpatruje w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące.

3. Wzór jednolitego stroju, o którym mowa w ust. 1, ustala dyrektor szkoły w uzgodnieniu z radą rodziców i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego.

4. Dyrektor szkoły, w której wprowadzono obowiązek noszenia przez uczniów jednolitego stroju, może w uzgodnieniu z radą rodziców i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej określić sytuacje, w których przebywanie ucznia na terenie szkoły nie wymaga noszenia przez niego jednolitego stroju.

5. Przepisów ust. 1 – 4 nie stosuje się w szkołach, w których nie tworzy się rad rodziców.

6. W szkołach, w których nie wprowadzono obowiązku noszenia przez uczniów jednolitego stroju, oraz w szkołach, o których mowa w ust. 5, statut szkoły określa zasady ubierania się uczniów na terenie szkoły.

7. Do zniesienia obowiązku noszenia przez uczniów jednolitego stroju, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 i 2.”.